

ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

І.В. Ковальчук, канд. екон. наук
Національний університет харчових технологій

В Україні не припиняється податкова реформа, професійне співтовариство безуспішно намагається поліпшити діючу податкову систему. Однак головна хвороба системи лежить в площині законодавства і правової свідомості як держави, так і бізнесу. Безліч норм Податкового кодексу викликають питання щодо їх змісту та подвійного тлумачення, що породжує невизначеність у податкових правовідносинах. А це – одне з найбільш небажаних проявів будь-якої податкової системи. До того ж правова невизначеність порушує принцип верховенства права. Така ситуація негативно позначається на репутації податкової системи України серед міжнародних інвесторів і вітчизняного бізнесу [1].

Податкова реформа 2014-го змінилася податковою реформою 2015-го. Відповідно до заяв Уряду України, остаточний варіант змін до Податкового кодексу має бути готовий до літа поточного року. Останні зміни повинні торкнутися єдиного соціального внеску, податку на доходи фізичних осіб, рентних платежів, акцизів та механізму електронного адміністрування ПДВ. Усі новації в тій чи іншій мірі розробляються на вимогу МВФ. Проте слід розуміти, що, декларуючи перед кредитором одне, чиновники дуже часто реалізують зовсім інше.

Активно обговорюються варіанти оподаткування розкоші і введення обов'язкового декларування доходів громадян. Потребує вирішення й питання оподаткування нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки, в залежності від рівня доходів платників податку. Не виправдав очікувань уряду і імпорнтний збір, який вводився з метою збалансування бюджету та зменшення тиску на національну валюту, проте не виправдав сподівань урядовців. Тому, швидше за все, його буде зменшено або скасовано.

Заплановано зниження ренти та зміну бази її нарахування для компаній, котрі видобувають газ в Україні. Підвищуючи ренту, Мінфін розраховував додатково залучити до бюджету 12,5 млрд. грн. і направити їх на субсидії для населення. Про те, де візьмуться ці ресурси в разі відмови від підвищення ренти, можна тільки здогадуватися. Але тарифи для населення вже підвищені, і кількість домогосподарств, які претендують на субсидії, до кінця наступного місяця, за оцінками міністра соціальної політики Павла Розенка, зросте вчетверо – до 4 млн. [2].

Передбачено також внесення змін в адміністрування місцевого 5-відсоткового акцизного збору. Прийнята система виявилася мертвонародженою, бо розрахована виключно на торговців, що мають касові апарати, а це аж ніяк не більшість. З одного боку, це не забезпечує заплановані надходження від додаткового акцизу до місцевих бюджетів, а з іншого – створює нерівні умови оподаткування для підприємців, які здійснюють торгівлю з використанням касових апаратів. Більш того, в парламенті ведеться

активна робота з просування законопроектів, що передбачають скасування обов'язкового введення реєстраторів розрахункових операцій для платників єдиного податку другої і третьої груп, що вносить ще більше сум'яття в процес.

В черговий раз зміняться і ставки ЄСВ. Першим кроком на шляху вдосконалення законодавства щодо оподаткування доходів, пов'язаних з оплатою праці, стало зменшення загального навантаження на фонд оплати праці з 56,86 до 34,8% при застосуванні понижуючого коефіцієнта 0,4. Наступним кроком, на думку експертів, має стати повне скасування ЄСВ і воєнного збору з встановленням єдиної ставки оподаткування на рівні 29% для 2016 г. з поступовим пониженням до 20%. Проте, деякі експерти, з одного боку, висловлюють сумніви стосовно можливості реалізувати настільки кардинальні плани зі скасування цього податку, а з іншого боку – висловлюють думку про те, що зниження ставки ЄСВ не буде ефективним без зниження ставку податку на доходи фізичних осіб, що поки не передбачається [2].

Проте, головне, що потребує негайного реформування, – це зміна в роботі фіскальної служби. І мова зараз не про красиві фрази щодо «трансформації податкової в сервісну службу». Необхідно ліквідувати корупційні схеми, які фіскальна служба сама створює, покриває і розвиває.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Федчишин, Ю. Неопределенность как диагноз налоговой системы Украины [Электронный ресурс] / Ю. Федчишин // Дзеркало тижня. – 2015. – №15, 24 квітня. – Режим доступу: www.gazeta.zn.ua/finances/neopredelennost-kak-diagnoz-nalogovoy-sistemy-ukrainy-html.

2. Самаєва, Ю. Налоговая перенедозагрузка [Электронный ресурс] / Ю. Самаєва // Дзеркало тижня. – 2015. – №12, 3 квітня. – Режим доступу : www.gazeta.zn.ua/macrolevel/nalogovaya-perenedozagruzka-html.